

МІЖНАРОДНІ ТА ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАНДАРТИ В ГАЛУЗІ ЗВАРЮВАННЯ ПЛАСТМАС

Згідно постанови Кабінету Міністрів України від 09.12.2014 № 695 та постанови Верховної Ради України від 11.12.2014 № 26 – VIII на державному рівні було прийнято рішення про припинення дії на території України стандартів колишнього СРСР та їх заміну національними стандартами, гармонізованими з міжнародними та європейськими стандартами. Визначено, що на час перехідного періоду зазначені стандарти залишатимуться діючими та мають припинити свою дію з 1 січня 2018 р.

Підкомітет ПК 9 «Зварювання та склеювання пластмас» Технічного комітету ТК44 «Зварювання та споріднені процеси» Національного органу стандартизації України, який діє в Інституті електрозварювання ім. Є.О. Патона НАНУ (далі ІЕЗ), з березня 2016 р. по жовтень 2019 р. підготував та у ці роки ДП «УкрНДНЦ» ввело міжнародні та європейські стандарти у галузі зварювання пластмас та споріднених процесів.

Згідно з вимогами стандарту ДСТУ 1.7:2015 ці стандарти були введені (методом підтвердження).

Усі стандарти (по цьому методу) видаються за одним «механізмом»:

- публікація (українською мовою) назви титульного листа стандарту;
- введення (англійською мовою) в дію стандарту в Україні.

Вже діє 51 міжнародний та європейський стандарт (дивись <http://nas.org.ua/ua>), які були введені з 1 липня 2016 р. по 1 січня 2020 р.

Але ці стандарти можна назвати «живим організмом, який весь час оновлюється». Наприклад, згідно діючого у 1994 р. стандарту ISO 2818 та поправки до цього стандарту, в Україні (з 15 листопада 2018 р.) були введені:

- ДСТУ ISO 2818:2018 (ISO 2818: 1994, IDT) «Пластмаси. Підготування зразків для випробування механічним обробленням»;
- ДСТУ ISO 2818:2018/Поправка № 1:2018 (ISO 2818: 1994/Cor 1:2007, IDT) з цією ж назвою.

У грудні 2018 р. з цією ж назвою був введений новий стандарт ISO 2818, який замінив стандарти 1994 р., тому у першому кварталі 2019 р. ПК 9/ТК 44 підготував необхідний комплект документів, а з 1 липня 2019 р. з цією ж назвою ДП «УкрНДНЦ» ввело ДСТУ EN ISO 2818:2019 (ISO 2818:2018, IDT), при цьому було скасовано раніше діючі стандарти 2018 р.

У першому кварталі 2019 р. технічним комітетом CEN/TC 249 було введено європейський стандарт EN ISO 2818:2018, тому в третьому кварталі 2019 р. ПК 9/ТК 44 підготував необхідний комп-

лект документів, а з 1 січня 2020 р. з цією ж назвою ДП «УкрНДНЦ» ввело ДСТУ EN ISO 2818: 2019 (EN ISO 2818: 2018, IDT; ISO 2818: 2018, IDT), при цьому був скасований раніше діючий стандарт ДСТУ ISO 2818: 2019 (ISO 2818: 2018, IDT).

Це нова політика комітету CEN/TC 249, яка розпочалася на початку XXI століття по введенню стандартів ISO в європейську систему стандартизації.

Але комітет CEN/TC 249 також розробляє європейські стандарти, які діють тільки в Європі. На цей час в Україні вже введено 15 таких стандартів.

Першим, ще введеним з 01.07.2016 р., був стандарт ДСТУ EN 13067:2016 (EN 13067:2012, IDT) «Персонал, який виконує зварювання пластмас...» (дивись <http://nas.org.ua/ua>).

У першому кварталі 2019 р., на підставі вимог введених у 2016–2018 рр. міжнародних та європейських стандартів, ІЕЗ, за участі спеціалістів ПК 9, для проведення навчання робітників розробив відповідну нормативно-технічну документацію та передав її «Українському атестаційному комітету зварювальників (далі – УАКЗ), а також провів необхідні заходи по навчанню експертів УАКЗ, які отримали диплом «Інспектора зі зварювання пластмас».

Починаючи з третього кварталу 2019 р., згідно діючої процедури, УАКЗ почав видавати робітникам «Сертифікат кваліфікаційних випробувань зварника пластмас».

Але з введенням з 1 січня 2020 р. нових стандартів необхідно буде розробляти зміни до цієї документації та передавати її УАКЗ, а також проводити навчання робітників (по цим змінам), тому що це безперервний процес отримання сучасних знань. Наприклад, у зв'язку з введеним ДСТУ ISO 21307:2019 (ISO 21307:2017, IDT) «Процедури для стикового з'єднання у трубних системах з поліетилену (PE)» (дивись <http://nas.org.ua/ua>) необхідно буде також розробити рекомендації на передові технології зварювання цих виробів та впровадити їх у виробництво.

Використана література: ДСТУ 1.7:2015 «Національна стандартизація. Правила та методи прийняття міжнародних і регіональних нормативних документів»; додаток «Діючі міжнародні та європейські стандарти, які були введені в Україні у галузі зварювання пластмас з 1 липня 2016 р. по 1 січня 2020 р.».

В.Л. Гохфельд, М.В. Юрженко